

Datum
2010-12-01

1 (1)

Vår handläggare
Britta Markström, 0151-191 54
britta.markstrom@vingaker.se

Särskild sammanställning för översiktsplanen

Översiktsplaner förutsätts som regel vara liktydiga med betydande miljöpåverkan. För alla planer som bedöms innebära sådan påverkan ska en ”särskild sammanställning” (enligt miljöbalken 6 kap 16 §) upprättas när planen har antagits. Sammanställningen ska redovisa:

- hur miljöaspekter har integrerats i planen
- hur miljökonsekvensbeskrivning och synpunkter från samråd har beaktats
- skäl till att planen har antagits i stället för de alternativ som övervägts
- de åtgärder som avses vidtas för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen medför

Sammanställningen och planen ska göras tillgängliga för dem som varit delaktiga i samråd. Dessa ska även informeras om att planen har antagits. Detta kommer att göras genom en kungörelse. En preliminär version av den särskilda sammanställningen fanns med som beslutsunderlag inför fullmäktiges beslut om antagande.

Hur miljöaspekterna har integrerats i planförslaget

Utgångspunkten för kommunens översiktsplan har varit resultaten och erfarenheterna från Energimyndighetens program Uthållig kommun. Programmet är ett samarbete mellan Energimyndigheten och ett antal av landets kommuner och utgår från den medverkande kommunens egna ambitioner att göra det lokala samhället mer uthålligt. Erfarenheterna pekar på en översiktsplan uppbyggd kring sex nyckelområden:

1. Attraktivt boende
2. Sysselsättning och näringsliv
3. Natur och kultur
4. Energieffektivitet
5. Infrastruktur och tillgänglighet
6. Service

En annan utgångspunkt har varit de 16 miljö kvalitetsmål som fastställts av riksdagen som länsstyrelsen har utvecklat till regionala mål för länet.

I planen anges sedan mål och spelregler som berör mark – och vattenanvändningen för att bidra till en ekologisk, socialt- och ekonomiskt hållbar utveckling. Bland annat konstateras att bebyggelse främst bör tillkomma i utpekade utvecklingsorter samt i stråket mellan Baggetorp och Vingåker. I planen finns även spelregler i frågor som föroreningar, buller, kommunikationer, markradon och vattenfrågor.

Hur miljökonsekvensbeskrivningen och synpunkter från samråd beaktats

Framtagandet av översiktsplanen och MKB:n har på ett sätt varit en interaktiv process där bedömningar och påpekanden i MKB:n på flera områden har bidragit till att översiktsplanen har kompletterats, förtydligats och konkretiserats. Exempel är bland annat att antalet utvalda områden för lättnader i strandskydd har minskats, att spelregler om infrastruktur har omformulerats och att planen anger att riktlinjer för bebyggelse i skredriskområden ska upprättas.

Samrådet kring översiktsplanen har även detta bidragit till diverse förändringar i planen. Processen har bland annat bidragit till följande justeringar:

- Formuleringarna kring tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning har utökats.
- Planen har reviderats så att det framgår att omvandling av fritidshusområden till permanentboende kan vara lämpligt även om det innebär utökade kostnader för kommunen
- Avgränsningen av lokalintresse friluftsliv vid Båsenberga har justerats till att även omfatta Fagermon
- Översiktsplanen har kompletterats med en markanvändningskarta och med kartor över ”Natur, kultur och friluftsliv” samt ”Risk och säkerhet”
- Bilagan ”utvecklingsområden” har tagits bort. Strategiska utvecklingsområden framgår av markanvändningskartan.
- Föreslagna LIS-områden har analyserats ur naturvärdesperspektiv och vissa justeringar har gjorts. Texten kring LIS-områden har också tydliggjorts.
- I texten har tydliggjorts hur riskintresse för kulturminnesvården ska säkerställas
- I texten har tydliggjorts att kommunens bedömning är att täktverksamheten vid Lystersta i dagsläget kan fortsätta
- I texten har tydliggjorts hur kommunen avser tillgodose jordbrukets intressen
- Texten kring konsekvenserna av vattendirektivet har utökats

Samtliga inkomna synpunkter, kommunens kommentarer kring synpunkterna och vilka förändringar som föranletts av samrådet framgår av samrådsredogörelsen.

Skäl till att planen har antagits i stället för de alternativ som övervägts

Eftersom den nu gällande översiktsplanen är från 1990 är den till stora delar inaktuell. Den fördjupade översiktsplanen för Vingåker C (2001) är i princip genomförd och har syftat till att knyta ihop centrum med befintligt outletområde vid järnvägen och Säfstaholms slott. Den fördjupade översiktsplanen för Breneområdet (2009) strax norr om Vingåkers tätort avser utveckling av arbetsplatser och i viss mån handel. Dessa dokument förväntas i nollalternativet vara de strategiska dokument som ger vägledning vid markplanering i kommunen.

Utvecklingen i Vingåkers kommun i nollalternativet bedöms innebära att bebyggelseutvecklingen blir svårare att styra. Sannolikt sker viss utveckling i de områden som det nya förslaget till översiktsplan pekar ut som utvecklingsområden. Nollalternativet innebär att inga områden för lättnader i strandskyddet blir utpekade eftersom att detta enligt plan- och bygglagen endast kan göras genom en översiktsplan. Det är sannolikt att bebyggelseutvecklingen i nollalternativet också leder till glesare, mer utspridd bebyggelse, eftersom utbyggnad bedöms kunna ske även utanför översiktsplanens utvecklingsområden i de fall projekten inte strider mot gällande översiktsplan från 1990. Kännedomen om riksintressen, Natura 2000-områden och andra skyddade områden kan bli mindre i nollalternativet, eftersom de tillkom efter den nu gällande översiktsplanen, och därför inte nämns i planen.

Enligt miljöbalken ska rimliga alternativ med hänsyn till planens syfte och geografiska räckvidd identifieras, beskrivas och bedömas. I ett tidigt skede i översiktsplanarbetet valde Vingåkers kommun att fokusera på samband mellan tätorterna, till skillnad från att som i den tidigare översiktsplanen endast fokusera på tätorterna. Likaså valde kommunen tidigt att följa den befolkningsprognos som visar på bibehållen eller svagt minskande befolkning, eftersom en ökande eller kraftigt ökande befolkning inte ansågs realistisk.

Översiktsplanen har utformats med huvudsakligen geografiskt neutrala spelregler vilket innebär att alternativ till planen kan vara andra lokaliseringsneutrala spelregler. Spelregler som har övervägts har bland annat varit att peka ut orörda områden i kommunen. Denna spelregel valdes bort eftersom länsstyrelsen inte bedömde att det finns några stora sammanhängande opåverkade områden i kommunen samt att det finns god tillgång till natur i Vingåker. En annan spelregel som diskuterats har varit utpekande av lågstrålande eller tysta områden. Denna spelregel valdes bort eftersom kommunens politiker prioriterar goda kommunikationer (bland annat genom placering av master för telekommunikation).

Kommunen har alltså inte arbetat med parallella alternativ i översiktsplanarbetet utan snarare lagt till spelregler efter arbetets gång, när behov av dessa spelregler

har aktualiserats. Exempel på detta är spelregler om strandskydd, vattenskyddsområden, biotopskydd, våtmarker, buller och farligt gods.

4 (4)

Åtgärder för uppföljning och övervakning

Enligt Boverket kan det vara svårt att föreslå exakt hur uppföljning och övervakning ska ske redan vid framtagandet av planen varför en anpassning kan behöva ske under planens genomförande.

För översiktsplaner innebär frågan om uppföljning en särskild problematik eftersom översiktsplanen omfattar hela stadens yta och alla verksamheter inom den. Behov finns av samordning med den miljöövervakning som förekommer av andra orsaker. Uppföljning av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av översiktsplanen i realiteten får, kan med fördel kopplas till befintliga tillsyns-, miljölednings- och övervakningssystem. Vilken styrande verkan översiktsplanen har haft för miljön kan indirekt följas upp genom efterföljande detaljplaner, lov och tillstånd m.m.

Lämpligen integreras uppföljningen av planen i befintliga uppföljnings- och övervakningsprogram. Uppföljning av planen kan även ske inom ramen för Vingåkers kommuns egna övervakningsprogram (t.ex. i samband med miljömålsuppföljning och årsredovisning).